

Μέχρι πότε θα συντηρούμε ζημιογόνες κρατικές επιχειρήσεις

[ΑΠΟΨΗ](#) Σάββατο 17 Οκτωβρίου 2020, Liberal.gr

Μιράντα Ξαφά

Στην ετήσια συνέλευση του ΔΝΤ που έγινε διαδικτυακά αυτή την εβδομάδα παρουσιάστηκαν μία σειρά από εκθέσεις για τις προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας. Το παγκόσμιο ΑΕΠ προβλέπεται να υποχωρήσει κατά 4,4% φέτος λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας στην οικονομική δραστηριότητα και να ανακάμψει κατά 5,2% το 2021, αν και οι προοπτικές ανάκαμψης παραμένουν εξαιρετικά αβέβαιες καθώς συνδέονται με την πορεία της πανδημίας.

Η ύφεση μετριάστηκε από δημοσιονομικές και νομισματικές παρεμβάσεις πρωτοφανούς μεγέθους στις αναπτυγμένες χώρες, καθώς και από το «πάγωμα» των αποπληρωμών χρέους προς τον επίσημο τομέα και την παροχή χαμηλότοκων δανείων από διεθνείς οργανισμούς για τις

φτωχότερες χώρες. Το ΔΝΤ επισημαίνει την ανάγκη στήριξης εργαζόμενων και επιχειρήσεων για να αποτραπεί η μαζική ανεργία και η χρεοκοπία υγιών επιχειρήσεων λόγω έλλειψης ρευστότητας.

Στην Ευρωζώνη, όπου οι υπηρεσίες (που πλήττονται περισσότερο) αποτελούν σημαντικό τμήμα του ΑΕΠ, η πτώση του ΑΕΠ προβλέπεται να φτάσει το 8,3% φέτος, με ανάκαμψη 5,2% το 2021. Ο συνδυασμός ύφεσης και δημοσιονομικής χαλάρωσης συνεπάγεται εκτίναξη του δημοσίου χρέους της Ευρωζώνης στο 101% του ΑΕΠ φέτος, με το Ελληνικό χρέος να υπερβαίνει το 200% του ΑΕΠ. Η προσωρινή άρση των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ, ώστε να δοθεί σε κάθε χώρα-μέλος μεγαλύτερο περιθώριο κινήσεων για την αντιμετώπιση της κρίσης, δεν αναιρεί την ανάγκη διατήρησης της βιωσιμότητας του χρέους μεσοπρόθεσμα προκειμένου να αποφευχθεί νέο μνημόνιο στη συνέχεια.

Ειδικά στην υπερχρεωμένη Ελλάδα, οι πρόσθετες χρηματοδοτικές ανάγκες θα πρέπει να καλυφθούν με την ελάχιστη δυνατή προσφυγή σε δανεισμό. Σε αυτό θα βοηθήσει το Ταμείο Ανάκαμψης ύψους €560δισ της ΕΕ, που περιλαμβάνει χαμηλότοκα δάνεια και επιχορηγήσεις, με την Ελλάδα να

διεκδικεί €32 δις συνολικά (17% του ΑΕΠ). Ταυτόχρονα οι μαζικές αγορές ομολόγων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μειώνουν τα επιτόκια δανεισμού ακόμη και για τις χώρες-μέλη που αντιμετωπίζουν δημοσιονομικά προβλήματα.

Στο βαθμό που εκτίναξη του χρέους είναι προσωρινή, δεν απειλείται η βιωσιμότητά του καθώς προβλέπεται ταχεία αποκλιμάκωση τα επόμενα χρόνια, εφόσον ο ρυθμός ανάπτυξης θα υπερβαίνει το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους για όσο διάστημα τα επιτόκια παραμένουν σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα.

Κατά το ΔΝΤ ο μεγαλύτερος κίνδυνος για την παγκόσμια οικονομία δεν είναι η προσωρινή εκτίναξη του χρέους αλλά η πρόωρη άρση των μέτρων στήριξης που μπορεί θέσει σε κίνδυνο την ανάκαμψη και να προκαλέσει μόνιμη ζημιά στην οικονομία εξ αιτίας της χρεοκοπίας υγιών επιχειρήσεων λόγω έλλειψης ρευστότητας. Η ύπαρξη στιβαρού νομοθετικού πλαισίου για την αναδιάρθρωση ιδιωτικού χρέους θα είναι κρίσιμης σημασίας για τη εξυγίανση μη βιώσιμων επιχειρήσεων.

Προϋπόθεση για να την ταχεία μείωση του λόγου χρέους/ΑΕΠ μετά την κορύφωσή του φέτος είναι η επιστροφή σε πρωτογενή πλεονάσματα από το 2022, ιδιαίτερα στην Ελλάδα που έχει το υψηλότερο χρέος και κόστος δανεισμού στην Ευρωζώνη. Πέρα από την κάλυψη έκτακτων αναγκών, θα πρέπει να βρεθεί δημοσιονομικός χώρος για την σημαντική μείωση της φορολογίας που έχει εξαγγείλει η κυβέρνηση ως προϋπόθεση της ταχύρρυθμης ανάπτυξης στην οποία προσβλέπει. Με τα δημοσιονομικά περιθώρια να έχουν στενέψει απελπιστικά, θα πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα περικοπής των κρατικών δαπανών. Η ζημιά που υπέστη η οικονομία λόγω πανδημίας απαιτεί νέες προτεραιότητες και νέο σχεδιασμό.

Η ενίσχυση της ανάκαμψης και η μετάβαση σε ένα νέο, εξωστρεφές παραγωγικό μοντέλο απαιτεί βαθιές τομές που θα απελευθερώσουν πολύτιμους πόρους που σήμερα λιμνάζουν. Στην τελευταία του έκθεση για την Ελλάδα το ΔΝΤ επεσήμανε ότι ξοδέψαμε κατά μέσο όρο 2,6 δις ευρώ το χρόνο την επταετία 2012-18 για να καλύψουμε τις ζημιές των κρατικών επιχειρήσεων που δεν έχουν ελπίδα επιστροφής στην κερδοφορία με τα σημερινά δεδομένα (ΛΑΡΚΟ, ΕΛΤΑ, ΕΑΒ, αμυντικές βιομηχανίες, μεταφορές).

Η εξάλειψη αυτού του κόστους προϋποθέτει εκ βάθρων αναδιάρθρωση με μείωση προσωπικού. Προστασία θέσεων εργασίας ασχέτως συμβολής στην παραγωγική διαδικασία κοστίζει ακριβά στους φορολογούμενους. Το χειρότερο δυνατό σενάριο θα ήταν ο πρόσθετος δανεισμός την εποχή του κορονοϊού να χρησιμοποιηθεί για την συντήρηση ζημιολόγων κρατικών επιχειρήσεων αντί για την αναδιάταξη του παραγωγικού τομέα της χώρας.

* Η Μιράντα Ξαφά είναι Senior scholar, Centre for International Governance Innovation (CIGI) και μέλος του επιστημονικού συμβουλίου του Κέντρου Φιλελεύθερων Μελετών (ΚΕΦΙΜ).